ROCZNIKI POLSKIEGO TOWARZYSTWA MATEMATYCZNEGO
Seria II: WIADOMOŚCI MATEMATYCZNE XXVIII (1988)

wmptm 1897

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Krótkie informacje

15 września 1986 r. obradowało w Gdańsku Walne Zgromadzenie PTM. Nadało ono godność członka honorowego profesorom Franciszkowi Otto i Antoniemu Wakuliczowi. Walne Zgromadzenie przyjęło do wiadomości zatwierdzony przez władzę rejestrującą zmieniony tekst statutu PTM, wyrażając jednocześnie ubolewanie z powodu skomplikowania procedury przyjmowania członków zagranicznych PTM. Powołano jury nagród PTM i komitety redakcyjne wydawnictw Towarzystwa na kolejną kadencję.

Do jury nagrody im. Banacha, Janiszewskiego, Mazurkiewicza, Sierpińskiego, Ważewskiego i Zaremby weszli A. S. Białynicki-Birula, Z. Ciesielski, S. Łojasiewicz, J. Musielak, C. Olech, A. Pełczyński, C. Ryll-Nardzewski, A. Schinzel, H. Toruńczyk; do jury nagrody im. Dicksteina, Pogorzelskiego i Steinhausa weszli R. Duda, E. Fidelis, L. Jeśmanowicz, A. Krygowska, J. Łukaszewicz, A. Piskorek, Z. Semadeni, W. Zawadowski. Przewodniczącym jury każdej z tych nagród jest z urzędu prezes PTM.

*

W dniach 16–19 września odbył się w Gdańsku Zjazd Naukowy PTM. Odbyły się następujące wykłady plenarne: S. Woronowicz, *Wybrane zagadnienia C*-algebr* (cykl trzech wykładów), K. Gęba, *Stopień odwzorowania i okresowe rozwiązania równań różniczkowych*, A. Januszajtis, *Gdański zegar astronomiczny*, B. Szafirski, *Rozwiązania probabilistyczne równań różniczkowych — narzędzie do opisu zjawisk turbulentnych*, P. Wojtaszczyk, *Zastosowania analizy funkcjonalnej do analizy klasycznej.*

Ponadto odbyły się cztery sesje specjalne (w nawiasie nazwiska organizatorów sesji) poświęcone następującym zagadnieniom: teorii aproksymacji (Z. Ciesielski, W. Pleśniak, J. Siciak), metodom topologii algebraicznej w teorii punktów stałych (K. Gęba, L. Górniewicz), teorii prawdopodobieństwa ze szczególnym uwzględnieniem teorii niekomutatywnej (R. Jajte, K. Urbanik) oraz dydaktyce matematyki pod hasłem *Kształcenie matematyków: wyobrażenie i rzeczywistość* (Z. Semadeni, S. Turnau).

Podczas pierwszej, uroczystej sesji Zjazdu Naukowego, która odbyła się

w Sali Białej Ratusza Staromiejskiego w Gdańsku, przedstawiono osiągnięcia laureatów nagród PTM dla młodych matematyków za rok 1985.

*

Prof. Helena Rasiowa została kolejnym laureatem medalu im. Wacława Sierpińskiego. W związku z tym wyróżnieniem w dniu 6 marca 1987 r. prof. Rasiowa wygłosiła odczyt im. Wacława Sierpińskiego pt. *Logika aproksymacyjna.*

*

27 kwietnia 1987 roku Rada Państwa nadała tytuł profesora nadzwyczajnego nauk matematycznych Danielowi Simsonowi z UMK w Toruniu. Jednocześnie tytuł profesora nadzwyczajnego nauk humanistycznych uzyskała Wanda Nowak z Instytutu Matematyki UAM w Poznaniu za prace dotyczące dydaktyki matematyki.

*

Z okazji 70-lecia urodzin prof. Lecha Włodarskiego Oddział Łódzki PTM zorganizował wspólnie z Instytutem Matematyki Uniwersytetu Łódzkiego uroczystą sesję naukową. Sesja odbyła się 16 czerwca 1986 r.

*

Nagrodę państwową I stopnia za rok 1986 otrzymał zespół w składzie Andrzej Salwicki, Paweł Oburzyński, Antoni Kreczmar, Andrzej Litwiniuk, Marek Lao, Wojciech Nykowski za rozwój i realizację języka programowania LOGAN i za badania dotyczące semantyki nowych konstrukcji programów.

*

W dniach 25–30 sierpnia 1986 r. odbyła się w Poznaniu Międzynarodowa Konferencja *Function Spaces*, zorganizowana przez Instytut Matematyki Uniwersytetu im. A. Mickiewicza. Tematyka konferencji objęła następujące działy: (1) przestrzenie Orlicza i inne przestrzenie modularne, (2) geometria przestrzeni Banacha, (3) aproksymacja i operatory całkowe w przestrzeniach funkcyjnych, (4) algebry topologiczne, (5) inne problemy w dziedzinie teorii przestrzeni funkcyjnych.

W konferencji wzięło udział 82 uczestników, z tego 34 zagranicznych (Belgia, Bułgaria, Chińska R. L., Czechosłowacja, Francja, Hiszpania, Holandia, NRD, RFN, Rumunia, Stany Zjednoczone A. P., Szwecja, Węgry, ZSRR) i 48 polskich (26 spoza UAM, 22 z UAM).

Organizacją konferencji zajmował się Zakład Teorii Funkcji Rzeczywistych Instytutu Matematycznego UAM, a komitetowi organizacyjnemu prze-

wodniczył prof. Julian Musielak. Inauguracyjny odczyt wygłosił prof. Wilhelmus A. L. Luxemburg z *California Institute of Technology* w Pasadenie, a w odbytym podczas konferencji spotkaniu wziął udział także prof. Władysław Orlicz. Łącznie wygłoszono 59 odczytów, a materiały konferencyjne zostaną opublikowane w tomie *Proceedings*.

*

I Ogólnopolska Szkoła Historii Matematyki zorganizowana przez Komisję Historii Matematyki PTM oraz WSP i WSI w Opolu odbyła się w Pokrzywnej w dniach 1–6 czerwca 1986 r.

*

W XXVII Międzynarodowej Olimpiadzie Matematycznej, która odbyła się w dniach 4–15 lipca 1987 r. w Warszawie, uczestniczyli uczniowie z 37 państw. Większość drużyn liczyła po sześciu uczniów, kilka było mniej licznych. Przyznano 18 nagród I stopnia, 41 nagród II stopnia, 48 nagród III stopnia oraz nagrodę specjalną za szczególnie eleganckie i pomysłowe rozwiązanie jednego z zadań. Wśród zdobywców nagród trzeciego stopnia znaleźli się trzej Polacy. W pięciu drużynach wszyscy uczniowie zostali nagrodzeni: USA (3 nagrody I stopnia, 3 nagrody II stopnia), ZSRR i RFN (2 nagrody I stopnia, 4 nagrody II stopnia), NRD i Bułgaria (1 nagroda I stopnia, 3 nagrody II stopnia, 2 nagrody III stopnia). Bardzo dobrze wypadli również zawodnicy chińscy zdobywając 3 nagrody I stopnia, jedną nagrodę II stopnia i jedną nagrodę III stopnia.

*

Od 1981 roku w Czechosłowacji organizowane są zawody dla studentów matematyki tamtejszych wyższych uczelni (MSV). Uczestniczą w nich również zaproszone zespoły zagraniczne. Zawody przeprowadzane są w dwóch kategoriach: dla studentów dwóch pierwszych lat studiów oraz dla studentów wyższych lat, którzy wybierają dwie spośród kilku dyscyplin matematycznych z listy ustalonej przez organizatorów. Każdy uczestnik rozwiązuje cztery zadania w ciągu czterech godzin. Jedno z tych zadań publikujemy w bieżącym zeszycie Wiadomości Matematycznych (str. 99), dwa zostały opublikowane w poprzednim.

W roku akademickim 1984/85 w zawodach wzięła udział reprezentacja UW, zajmując drugie miejsce za reprezentacją Uniwersytetu Karola w Pradze. Michał Wojciechowski, student I roku, był czwarty w swojej kategorii, Grzegorz Swiątek i Mariusz Skałba, studenci III roku, zajęli odpowiednio trzecie i ósme miejsce.

W roku akademickim 1985/86 w zawodach wzięły udział reprezentacje UJ (6 miejsce), UW (11 miejsce), UŚl (17 miejsce). Zwyciężyła reprezentacja Uniwersytetu Budapeszteńskiego przed dwoma zespołami Uniwersytetu Ka-

rola w Pradze. Indywidualnie z Polaków najlepiej wypadli: Sławomir Cynk (UJ) – drugie miejsce w drugiej kategorii, Adam Strzeboński (UJ) – czwarte miejsce w I kategorii, Dariusz Kuzior (UŚl) – ósme miejsce w I kategorii, Mariusz Skałba (UW) – dziewiąte miejsce w II kategorii.

*

Dnia 10 października 1984 roku zmarł profesor Konstanty Radziszewski. Urodził się 6 kwietnia 1923 r. w Nowosadach (woj. białostockie) w rodzinie chłopskiej, która 7 lat później przeniosła się do Białegostoku. Tam w 1936 r. rozpoczął naukę w Gimnazjum i Liceum im. Zygmunta Augusta. W latach wojny i okupacji musiał podjąć pracę. W 1944 r. został zabrany na przymusowe roboty do Niemiec, gdzie rozchorował się. Następnie uciekł i do końca wojny ukrywał się w Białymstoku, przygotowując się do matury. Świadectwo dojrzałości uzyskał w 1945 r. i wkrótce potem został studentem matematyki UMCS w Lublinie.

Jeszcze w czasie studiów, w 1948 r., zostaje zastępcą asystenta przy I Katedrze Matematyki kierowanej przez prof. Mieczysława Biernackiego. W 1950 r. uzyskuje stopień magistra filozofii w dziedzinie matematyki i zostaje asystentem w III Katedrze Matematyki. W 1954 r. uzyskuje stopień doktora (według ówczesnej terminologii: kandydata nauk) za rozprawę „O pewnym zagadnieniu ekstremalnym dotyczącym figur wpisanych i opisanych na owalach". W 1962 r. habilituje się na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii UMCS na podstawie trzyczęściowej rozprawy „O krzywiźnie integralnej pewnej klasy krzywych", „O pewnym twierdzeniu Pogoriełowa", „O płaszczyznach ściśle stycznych zorientowanych" i zostaje docentem. W dniu 14 marca 1969 Rada Państwa mianuje go profesorem nadzwyczajnym. W rok później zostaje kierownikiem Zakładu Geometrii i Topologii w Instytucie Matematyki UMCS. Stanowisko to piastuje aż do śmierci.

Praca naukowa Konstantego Radziszewskiego koncentrowała się wokół problemów geometrii różniczkowej krzywych i powierzchni w przestrzeniach euklidesowych, afinicznych i rzutowych. Jest autorem metody ruchomego reperu. W ostatnich latach zajmował się teorią koneksji rzutowych i centrorzutowych oraz koneksji w wiązce głównej. Lista jego prac obejmuje 40 pozycji.

W 1967 r. otrzymał nagrodę PTM im. S. Mazurkiewicza.

*

8 sierpnia 1986 r. zmarł w Wiedniu w wieku 57 lat prof. Stanisław Zięba, specjalista w zakresie teorii gier.

*

Gurij Iwanowicz Marczuk został wybrany 16 października 1986 r. na Prezesa Akademii Nauk ZSRR.

Urodził się 8 czerwca 1925 r. Studia matematyczne podjął na Uniwersytecie Leningradzkim w 1942 r. Stopień kandydata nauk otrzymał w roku 1952, stopień doktora nauk w 1956. Pracował w Obnińsku (1953–1962), Nowosybirsku (1962–1980), a od 1980 r. kieruje Wydziałem Matematyki Obliczeniowej w Akademii Nauk ZSRR. Jest wybitnym specjalistą w zakresie zastosowań matematyki, m. in. do zagadnień immunologii. Kilkakrotnie odwiedził Centrum im. Banacha.

*

Nagrodę Fundacji Wolfa na lata 1985–1986 otrzymali: Samuel Eilenberg i Atle Selberg.

*

12 marca 1986 r. prezydent USA odznaczył Antoniego Zygmunda medalem *National Medal of Science*. Ponadto medal ten otrzymali jeszcze dwaj matematycy Peter D. Lax i Herbert A. Simon oraz 17 osób reprezentujących inne dyscypliny naukowe.

*

Walne Zgromadzenie PTM obradujące w Częstochowie 7 września 1987 r. wybrało nowe władze Towarzystwa na kolejną kadencję. Do Prezydium Zarządu Głównego weszli Andrzej Pelczar – prezes, Roman Duda – wiceprezes, Adam Piskorek – wiceprezes do spraw zastosowań matematyki, Maciej Mączyński – skarbnik, Maciej Bryński – sekretarz. Anna Sierpińska została powołana na zastępcę sekretarza. Ponadto wybrano na członków Zarządu Głównego Stanisława Balcerzyka, Stanisława Hartmana i Kazimierza Goebla. Do Komisji rewizyjnej weszli Barbara Piłat, Zygmunt Jakubowski, Leon Mikołajczyk i Julian Musielak.

Godność członków honorowych PTM otrzymali Donald W. Bushaw, Wiktor Jankowski i Helena Rasiowa.

Dokonano zmiany regulaminów nagród PTM, w myśl której do nagród mogą kandydować również matematycy nie będący obywatelami polskimi, lecz stale zamieszkali w Polsce.

Podniesiono wysokość składki członkowskiej (łącznie z obowiązkową prenumeratą Wiadomości Matematycznych) do 750 zł.

*

W dniach 8–11 września 1987 r. odbył się w Częstochowie zjazd naukowy PTM. Wygłoszono następujące wykłady: Tadeusz Mostowski *O teorii osobliwości przekształceń* (cykl trzech wykładów), Grzegorz Andrzejczak *Homomorfizm Cherna–Weila i klasy charakterystyczne foliacji*, Roman Duda *Ewolucja*

matematyki a jej nauczanie, Andrzej Lisicki *Astronomia przedwczoraj, dziś i pojutrze.*

Ponadto obradowano w pięciu sekcjach (w nawiasie nazwisko organizatorów): *Badania związane z geometrią rozwijane w Polsce* (M. Kucharzewski, T. Trajdos, W. Waliszewski, J. Gancarzewicz), *Teoria operatorów* (J. Janas, J. Zemanek), *Przestrzenie funkcyjne i ich zastosowania* (J. Musielak), *Teoretyczne podstawy informatyki* (A. Skowron i J. Tiuryn), *Problemy nauczania matematyki w uczelniach technicznych* (D. Bobrowski).

*

Nagrody PTM za rok 1987 otrzymali Jarosław Zemanek (nagroda im. Banacha), Andrzej Skowron (nagroda im. Janiszewskiego), Jerzy Kaczorowski (nagroda im. Sierpińskiego, Paweł Głowacki (nagroda im. Ważewskiego), Eugeniusz Fidelis (nagroda im. Pogorzelskiego) i Stanisław Trybuła (nagroda im. Steinhausa.

Nagrody dla młodych matematyków otrzymali Marek Kałuszka i Adam Parusiński.

*

W konkursie im. J. Marcinkiewicza na najlepszą pracę studencką w 1987 r. pierwszą nagrodę uzyskali Roger Bielawski (UMK), Jacek Dziubański (UWr) i Mariusz Skałba (UW), II nagrodę otrzymał Tomasz Komorowski (UMCS), III nagrodę Sławomir Cynk (UJ); wyróżnieni zostali Waldemar Orwat (WSP Bydgoszcz) i Janusz Tomys (WSP Częstochowa).

*

Tytuł profesora nadzwyczajnego otrzymali Daniel Simson (27 kwietnia 1987 r.), Zbigniew Żekanowski (13 maja 1987 r.), Jerzy Browkin (18 września 1987 r.), Halina Marcinkowska i Leon Mikołajczyk (30 października 1987 r.)

*

W dniach 25–29 maja 1987 r. odbyła się w Lubiniu koło Międzyzdrojów druga Szkoła Historii Matematyki zorganizowana przez Komisję Historii Matematyki PTM i Instytut Matematyki Uniwersytetu Szczecińskiego przy współudziale Wyższej Szkoły Morskiej.

Tematem Szkoły była matematyka XIX wieku, a w szczególności rozwój arytmetyki z teorią liczb, algebry, geometrii i analizy. Wygłoszono 16 referatów przekrojowych i przedstawiono 12 biogramów. Uczestniczyło ponad 70 osób.

*

XXVIII Międzynarodowa Olimpiada Matematyczna odbyła się w lipcu 1987 r. na Kubie. Uczestniczyły delegacje 42 państw, niemal wszystkie liczące

po 6 zawodników. Ministerstwo Oświaty i Wychowania zdecydowało niemal w ostatniej chwili zmniejszyć skład delegacji polskiej o połowę.

Aż 22 zawodników zdobyło maksymalną liczbę punktów i otrzymało pierwszą nagrodę. Przyznano ponadto 42 nagrody II stopnia i 56 nagród III stopnia. Najlepiej wypadli Rumuni zdobywając 250 punktów na 252 możliwe (wszyscy uczniowie rozwiązali wszystkie zadania, jeden z nich stracił 2 punkty za drobne usterki redakcyjne), niemal równie dobrze zawodnicy z RFN (248 pkt), ZSRR (235 pkt) i NRD (231). Tuż za nimi uplasowali się Amerykanie, Węgrzy, Bułgarzy i Chińczycy. Trójka zawodników polskich zarobiła 55 punktów i dwie nagrody III stopnia.

*

Następny Międzynarodowy Kongres Matematyków odbędzie się w Kyoto w dniach 21–29 sierpnia 1990 r. Adres organizatorów: ICM-90 Secretariat, Research Institute for Mathematical Sciences, Kyoto University, Kitashirakawa, Sakyo-ku, Kyoto 606, Japan.

*

Robert Merton Solow jest kolejnym matematykiem, który znalazł się wśród laureatów nagrody Nobla z ekonomii. O poprzednich pisaliśmy w krótkich informacjach w Wiadomościach Matematycznych 26.2, str. 245.

*

Nagrodę Wolffa za rok 1987 otrzymali Lars Hörmander i F. E. B. Hirzebruch.

*

Andrzej Granas otrzymał w 1987 r. nagrodę Killama nadawaną przez Conceil des Arts du Canada oraz Uniwersytet w Montrealu.

*

Czechosłowackie Towarzystwo Matematyków i Fizyków (Jednota) obchodziła w roku 1987 jubileusz 125-lecia. Z tej okazji członkostwo honorowe Jednoty otrzymali m.in. Zofia Krygowska i Czesław Olech.

*

12 listopada 1986 r. zmarł w wieku 93 lat Aleksander Ostrowski-Sachs, wybitny specjalista z teorii liczb. Przez wiele lat był członkiem komitetu redakcyjnego Acta Aritmetica.